

JAK NAPISAĆ STATUT FUNDACJI?

Autorka: Monika Chrzczonowicz (Informatorium)

3w* 005, stan prawny 1.05.2010

© Stowarzyszenie Klon/Jawor

Przedruki lub przenoszenie całości lub części tej publikacji na inne nośniki możliwe wyłącznie za zgodą właścicieli praw autorskich.

Autorka:

Monika Chrzczonowicz (Informatorium)

Redakcja:

Renata Niecikowska (Stowarzyszenie Klon/Jawor)

Autorka serdecznie dziękuje za konsultacje i pomoc w redagowaniu tekstu:

Anecie Krawczyk, Uli Krasnodębskiej, Beacie Kwiatkowskiej,
a szczególnie Renacie Niecikowskiej za cierpliwość i wnikliwość.

Niniejsza publikacja powstała z zachowaniem wszelkiej staranności o rzetelność, jednak wydawca nie ponosi odpowiedzialności za skutki zastosowania się do porad zamieszczonych w broszurze lub posłużenia się wzorami udostępnionych dokumentów.

Seria powstała w ramach Programu Towarzystwa Wzajemnej Informacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

ISBN 978-83-62310-03-6

Warszawa 2010

I. WSTĘP	2
II. INFORMACJE OGÓLNE	3
1. Co to jest statut i jaką rolę pełni w organizacji?	3
2. Kiedy, na jakim etapie tworzenia fundacji trzeba mieć statut i kto go sporządza?	4
3. Od kiedy obowiązuje statut fundacji?	5
III. CO MUSI ZAWIERAĆ STATUT FUNDACJI	6
1. Nazwa	6
2. Siedziba	7
3. Majątek fundacji	8
4. Cele fundacji	9
5. Sposoby realizacji celów statutowych (zasady, formy i zakres działalności)	12
6. Informacje o władzach	13
7. Sposób reprezentowania fundacji oraz zaciągania zobowiązań majątkowych	17
IV. CO MOŻE ZAWIERAĆ STATUT FUNDACJI	18
1. Informacje o władzach fundacji innych niż zarząd	18
2. Zmiana statutu, zmiana celu fundacji	22
3. Połączenie fundacji z innymi organizacjami	23
4. Sposób likwidacji fundacji i przeznaczenie jej majątku	23
5. Wskazanie właściwego ministra	24
6. Działalność odpłatna pożytku publicznego a statut	25
7. Działalność gospodarcza a statut	27
8. Postanowienia ogólne	29
V. CO MUSI ZAWIERAĆ STATUT ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO	30
VI. CO JESZCZE WARTO WIEDZIEĆ O STATUCIE	31
1. Co to jest działalność statutowa organizacji?	31
2. Co to jest kopia statutu potwierdzona za zgodność z oryginałem?	31
3. Czy każda zmiana statutu wymaga zgłoszenia do KRS?	31
VII. PRZYKŁAD STATUTU	32

PODSTAWA PRAWNA:

- Ustawa z dn. 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 1991 r., Nr 46, poz. 203 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 24 kwietnia 2003 r. Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 874 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 28, poz. 146)

I. WSTĘP

Fundacja to organizacja non-profit, czyli organizacja działająca nie dla zysku. Zakładana jest przez fundatora, który w akcie fundacyjnym określa cel (gospodarczo lub społecznie użyteczny) i majątek przeznaczony na realizację tego celu. Fundator ustala również zasady jej działania, czyli tworzy statut. Ale co to jest statut i jak go napisać?

W publikacji tej przybliżamy zagadnienia związane ze statutom fundacji. Mamy nadzieję, że przykłady, opisy oraz propozycje praktycznych rozwiązań, pomogą w samodzielnym napisaniu oryginalnego, praktycznego i prawidłowego statutu Państwa organizacji.

Więcej informacji o tym, kto może założyć fundację i jak to zrobić w broszurze z serii 3w* („Warto Wiedzieć Więcej”): „Jak założyć fundację?”.

II. INFORMACJE OGÓLNE

1. Co to jest statut i jaką rolę pełni w organizacji?

Statut to najważniejszy wewnętrzny dokument – „konstytucja” organizacji – to pisemnie potwierdzona informacja o zasadach działania fundacji. Wraz z ustawą o fundacjach jest to podstawa działania – wyznacza granice, jest bazą, na której fundacja opiera swoją aktywność.

Wszelkie działania, prowadzone przez fundację, muszą być zgodne ze statutom (muszą z niego wynikać) i nie mogą mu zaprzeczać. Statut fundacji prócz tego, że nie może być sprzeczny z prawem, musi być także zgodny z aktem fundacyjnym (aktem założycielskim). Musi też być napisany w miarę prosto, logicznie, bez zbędnych szczegółów, ale też bez braków.

Oprócz zapisów ustawy o fundacjach, informacje umieszczone w statucie są dla nas najważniejsze. Często w statutach umieszcza się zapis: „Fundacja działa w oparciu o zapisy ustawy o fundacjach i postanowienia niniejszego statutu”.

Te właśnie „postanowienia” statutu to klucz do sprawnego działania organizacji. W statucie szuka się odpowiedzi m.in. na takie pytania jak:

- Kto założył fundację?
- Jaki jest cel fundacji?
- Jaka jest wysokość funduszu założycielskiego?
- Jakie działania może prowadzić?
- Jakie władze ma fundacja?

Statut to również źródło informacji dla innych, np. dla potencjalnych grantodawców, sponsorów. Z tego dokumentu dowiedzą się m.in. czym zajmuje się organizacja, co i w jaki sposób może robić, jaka jest jej struktura wewnętrzna, czy prowadzi działalność gospodarczą i jakiego rodzaju, kto może podpisywać umowy w jej imieniu.

Pamiętajmy! Nie ma dwóch takich samych statutow, tak jak nie ma dwóch takich samych fundacji.

2. Kiedy, na jakim etapie tworzenia fundacji trzeba mieć statut i kto go sporządza?

Najpierw fundator tworzy (pisze) projekt statutu, a potem, po podpisaniu aktu fundacyjnego, zatwierdza jego ostateczny kształt, czyli postanawia (podejmuje uchwałę o przyjęciu statutu), jakie będzie zawierał zapisy. Musi to zrobić przed złożeniem wniosku o rejestrację organizacji w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS), ponieważ statut jest jednym z najważniejszych dokumentów – załączników do wniosku.

Napisanie statutu można zlecić prawnikowi, ale wbrew obiegowym opiniom, statutu nie musi pisać prawnik. Lepiej jest napisać tę bardzo ważną „konstytucję” fundacji, samodzielnie. Dzięki temu będziemy dobrze rozumieli jego postanowienia, a statut będzie dokładnie odzwierciedlał nasze potrzeby.

Najczęściej statut fundacji jest pisany i uchwalany przez fundatora/fundatorów (art. 5 ustawy o fundacjach). Fundator może też udzielić pełnomocnictwa, w tym zakresie, innej osobie. Ponieważ statut jest dokumentem pisemnym, pełnomocnictwo do jego uchwalenia również musi być na piśmie. Czasem fundator w akcie fundacyjnym (akcie założycielskim) określa, że statut zostanie napisany i uchwalony np. przez zarząd fundacji.

Projekt statutu, przynajmniej w części, która dotyczy celu/celów, dla jakich została powołana fundacja, powinien być określony przed podpisaniem aktu o założeniu fundacji. Dlaczego? Dlatego, że w akcie fundacyjnym określa się cel (cele), dla którego powstała fundacja, a w statucie zapis ten musi być dokładnie powtórzony. Oznacza to, że nie można dodać kolejnego celu do statutu po podpisaniu aktu fundacyjnego. Drugi niemniej ważny powód jest taki, że na złożenie dokumentów o zarejestrowanie fundacji do Krajowego Rejestru Sądowego jest 7 dni od daty podpisania aktu fundacyjnego. Tydzień to niewiele czasu na napisanie statutu i dopasowanie najlepszych rozwiązań do naszej sytuacji. Praktycznie zatem lepiej jest napisać go wcześniej i potem ewentualnie wprowadzać tylko drobne poprawki.

Jeżeli fundator ustanowił fundację w testamencie, a nie ustalił (nie napisał) jej statutu i nie upoważnił do tej czynności innej osoby, osobą upoważnioną do uchwalenia statutu będzie spadkobierca lub wykonawca testamentu.

3. Od kiedy obowiązuje statut fundacji?

Statut fundacji jest dołączany do wniosku o zarejestrowanie organizacji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Sąd sprawdza, czy wszystkie zapisane w statucie postanowienia są zgodne z prawem. Jeśli tak, rejestruje organizację, rejestrując także jej statut.

Statut jest prawomocny, czyli obowiązuje, od momentu zatwierdzenia go przez sąd, a nie od momentu podjęcia uchwały o przyjęciu (zmianie statutu) przez fundatora czy inny upoważniony do tego organ.

III. CO MUSI ZAWIERAĆ STATUT FUNDACJI

W dobrym statucie muszą znaleźć się takie zapisy, które pozwolą na sprawne działanie fundacji. Statut musi być także zgodny z aktem fundacyjnym (założycielskim) i z obowiązującym prawem. Jeśli będzie źle napisany, mogą pojawić się problemy w codziennej pracy organizacji.

Są pewne części, rozdziały czy wręcz sformułowania, które muszą znaleźć się w statucie organizacji. Ogólne wytyczne, co powinien zawierać statut fundacji zawarte są w art. 5 ust. 1 ustawy o fundacjach.

Statut fundacji musi zawierać następujące informacje:

1. Nazwa.
2. Siedziba.
3. Majątek (czyli informacje o tym skąd fundacja będzie miała pieniądze na działanie, jaka jest wysokość funduszu założycielskiego itd.).
4. Cele fundacji.
5. Zasady, formy i zakres działalności (czyli sposoby realizacji celów statutowych).
6. Informacje o władzach fundacji (m.in. sposób wyboru, kompetencje, tryb pracy).
7. Sposób reprezentowania fundacji i zaciągania zobowiązań majątkowych.

Wszystkie wymienione wyżej informacje są obowiązkowe i muszą się znaleźć w statucie fundacji, ale poza tym mogą się też pojawić w nim inne, istotne dla danej fundacji, zapisy, np. o powołaniu drugiego organu, czyli rady fundacji czy też o prowadzeniu działalności gospodarczej. Czasem może okazać się, że są to bardzo potrzebne uregulowania mimo, że w ustawie nie ma wymagań dotyczących ich umieszczenia w statucie. Z praktyki wynika bowiem, że warto niektóre zapisy umieścić dodatkowo w statucie. Możliwości te opisujemy w rozdziale IV: „Co może zawierać statut fundacji”.

1. Nazwa

W statucie wpisuje się pełną nazwę fundacji. Informacja o nazwie pojawia się już w akcie fundacyjnym (akcie założycielskim). W obydwu dokumentach nazwa musi być taka sama.

PRZYKŁAD: Fundator założył Fundację Wspierania Kultury, której celem jest wspieranie i edukacja muzyczna w szczególności dzieci i młodzieży. W statucie Fundacji nazwa brzmi: Fundacja Wspierania Kultury „Mozart”. Różni się tylko jednym słowem, które zresztą dookreśla, jakiego rodzaju działalność kulturalna będzie wspierana. A jednak nie można tak zapisać, ponieważ wcześniej w akcie fundacyjnym (założycielskim) fundator podał inną nazwę zakładanej przez siebie organizacji.

W nazwie nie trzeba co prawda używać słowa „fundacja”, ale często określenie to jest stosowane dla podkreślenia charakteru organizacji. Pierwsze skojarzenia ludzi ze słowem „fundacja” to np. działalność charytatywna, działalność społeczna, więc dodanie tego słowa do nazwy może być pomocne, korzystne dla naszej fundacji.

Są też pewne nazwy zastrzeżone dla innych podmiotów np. bank, spółka. Takich słów w nazwie fundacji nie można używać.

Nie ma nakazu ustawowego, żeby nazwa fundacji odróżniała ją od innych organizacji, tak jak jest to w przypadku stowarzyszenia, ale z praktycznego punktu widzenia warto zadbać o to, by była to nazwa unikalna, wyróżniająca się. Dlaczego? Dlatego, że łatwiej będzie ją zapamiętać, a nasze działania nie będą mylone z inną fundacją o takiej samej nazwie. I co jeszcze ważniejsze, zwłaszcza dla potencjalnych darczyńców, łatwiej jest zidentyfikować, rozpoznać, taką fundację. Warto zatem, przed podjęciem decyzji o wyborze nazwy, sprawdzić czy nie ma już fundacji o takiej samej nazwie, np. w bazie danych organizacji pozarządowych na stronie internetowej: www.bazy.ngo.pl.

PRZYKŁAD: Fundacja Wspierania Kultury – do takiej nazwy warto dodać jakąś nazwę własną, np. „van Gogh” albo „Mozart”, które odróżni naszą fundację od innych, noszących tę dość typową nazwę.

Czasem, jeśli fundacja ma bardzo długą nazwę, chce używać tzw. nazwy skróconej. Taką informację trzeba również zapisać w statucie.

PRZYKŁAD: Nazwa fundacji to Fundacja Wspierania Kultury „Mozart”. Fundacja może używać nazwy skróconej: Fundacja „Mozart”.

W przypadku fundacji, która będzie prowadzić działalność gospodarczą, w nazwie powinna zostać wskazana forma prawna organizacji, czyli musi być użyte słowo „fundacja”.¹

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

Fundacja Wspierania Kultury „Mozart”, zwana dalej Fundacją, działa na podstawie Ustawy z dn. 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach oraz postanowień niniejszego statutu.

2. Siedziba

W statucie wpisuje się tylko nazwę miejscowości, w której mieści się siedziba organizacji. W praktyce siedziba to taka „kwatery główna”, miejsce gdzie organizacja jest „zameldowana”. Tam przechowuje się dokumenty związane z działalnością organi-

¹ Art. 43² Ustawy z dn. 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

zacji. Czasem pada pytanie, czy w statucie trzeba wpisać dokładny adres siedziby. Jest to mało praktyczne rozwiązanie, ponieważ jeśli fundacja zmieni adres siedziby, będzie musiała również zmienić statut w tym paragrafie, a to wiąże się ze zgłoszeniem zmiany w statucie do Krajowego Rejestru Sądowego i kosztami ponoszonymi z tego tytułu. W przypadku nowo powstających i małych fundacji często siedzibą jest mieszkanie fundatora (jednego z fundatorów) czy też członka zarządu, który może np. bezpłatnie użyć lokalu. Właściciel zawiera wtedy z fundacją umowę użyczenia lokalu. Umowa taka jest potrzebna m.in. przy staraniu się w urzędzie skarbowym o nadanie numeru NIP.

Jeśli fundacja chce prowadzić działalność tylko na terenie jednego województwa jej adres „zameldowania”, czyli siedziba musi znajdować się na tym obszarze. Na przykład fundacja w statucie wpisuje informację, że terenem działania jest województwo małopolskie – w związku z tym jej siedziba musi być umiejscowiona w tym województwie.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:
Siedzibą Fundacji jest Skorodnica.

3. Majątek fundacji

Istnieje definicja fundacji, która mówi, że: „fundacja to majątek przeznaczony na realizację jakiegoś celu.” Ten majątek początkowy (tzw. fundusz założycielski), który fundator przeznaczona na utworzenie fundacji, to podstawa fundacji. Mogą to być zarówno pieniądze, papiery wartościowe, jak też ruchomości (np. samochód) i nieruchomości (np. dom). Informacje o tym, jaka jest wysokość funduszu założycielskiego, fundator/fundatorzy określają w akcie notarialnym. Tam też szczegółowo podaje się informacje o tym, co jest tym majątkiem i jaka jest jego wartość.

W statucie wpisuje się wysokość funduszu założycielskiego, czyli konkretną kwotę. Jeśli fundator przekazał pieniądze to nie ma problemu, bo wiadomo, jaka to kwota. Jeśli jest to np. dom czy samochód to w statucie wpisuje się ich wartość, zgodnie z wartością rynkową. Jeśli tak jak w przykładzie poniżej, fundusz założycielski to pieniądze i samochód, to w statucie wpisuje się łączną kwotę, która jest sumą tych dwóch składników.

PRZYKŁAD: Celem fundacji jest prowadzenie rehabilitacji na rzecz osób niepełnosprawnych. W akcie fundacyjnym majątek funduszu założycielskiego został określony następująco: „Fundusz założycielski stanowi kwota 2000 zł i samochód marki Volkswagen Transporter rocznik 1997, przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, którego wartość rynkowa wynosi 23 tys. zł. W statucie zapis ten brzmi następująco: „Majątek Fundacji stanowi fundusz założycielski w kwocie 25 tys. zł.”

Kwota funduszu założycielskiego, wpisana w statucie, musi być taka sama, jak w akcie fundacyjnym (akcie założycielskim) albo w testamencie, w którym ustanowiono fundację.

Jeśli fundatorów jest kilku, to w akcie fundacyjnym podaje się informację, jakiej wysokości majątek został przeznaczony na fundację przez każdego z nich. Takich danych nie podaje się już w statucie.

O tym, jaka musi być wysokość funduszu założycielskiego więcej w broszurze z serii 3w* („Warto Wiedzieć Więcej”): „Jak założyć fundację?”.

Poza tym w statucie wpisuje się również inne źródła przyszłych dochodów fundacji, np. informacje o tym, że majątek fundacji może pochodzić z darowizn czy dotacji.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

1. Majątek Fundacji stanowi fundusz założycielski w kwocie 4000 zł (cztery tysiące złotych) oraz inne mienie nabyte przez Fundację w toku działania.
2. Przychody fundacji mogą pochodzić z:
  - a. darowizn, spadków, zapisów,
  - b. dotacji i subwencji osób prawnych,
  - c. zbiórek i imprez publicznych,
  - d. majątku fundacji,
  - e. odsetek bankowych.
3. Całość dochodów uzyskiwanych przez Fundację jest przeznaczana wyłącznie na działalność statutową.

4. Cele fundacji

Cele to informacje o tym, po co została powołana fundacja, na co został przeznaczony majątek założycielski, co może robić, komu i w jaki sposób pomaga oraz w jakich obszarach działa fundacja.

W akcie założycielskim fundator podaje majątek i informacje na co go przeznaczona. Inaczej mówiąc określa, co ma robić powołana przez niego fundacja, jaki jest jej cel lub cele. W statucie fundacji umieszcza się dokładnie cele wskazane przez fundato-

ra w akcie założycielskim. Dlatego trzeba wcześniej określić, czym będzie się zajmowała fundacja – wymyślić cele – i do notariusza, udać się z tym fragmentem statutu.

Z ustawy o fundacjach wynika, że cel fundacji powinien być społecznie albo gospodarczo użyteczny. W ustawie, jako spełniające ten warunek, przykładowo zostały wymienione: ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna, ochrona środowiska oraz opieka nad zabawkami. Nie można więc założyć fundacji, która będzie wspierała tylko indywidualne interesy fundatora.

PRZYKŁAD: Paweł Chrzczonowicz jest bardzo zdolnym młodym skrzypkiem. Jego rodzice chcą założyć fundację, która będzie zbierała pieniądze na jego wyjazd do konserwatorium w Wiedniu. Celem tej fundacji ma być wspieranie i pomoc w rozwoju kariery skrzypka Pawła Chrzczonowicza. Nie można założyć fundacji o takim celu, bo służyłaby ona tylko jednej osobie (wspierała indywidualne interesy fundatora/fundatorów). Można jednak powołać fundację, której celem jest: „wspieranie i pomoc w rozwoju kariery młodych skrzypków” albo szerzej: „wspieranie i pomoc w rozwoju kariery młodzieży uzdolnionej muzycznie”. Tak określone cele są społecznie użyteczne, służą dobru publicznemu, ponieważ ze wsparcia i pomocy fundacji może skorzystać cała grupa ludzi, a nie tylko jeden określony skrzypek.

Cele fundacji powinny być jasno określone, a także możliwe do osiągnięcia. Oznacza to, że nie można założyć fundacji, której cel jest niemożliwy do zrealizowania, np. poszukiwanie Yeti, tak jak jest to możliwe w przypadku stowarzyszeń.

Przy określaniu celów warto pamiętać również o tym, że to jak zostaną one zapisane w statucie jest ważne ze względu na możliwość korzystania ze zwolnienia z podatku dochodowego, przekazywania darowizn, a także przy ubieganiu się o dotację.

Cele opisane w statucie, a zwolnienie z podatku dochodowego

Fundacja, tak jak każda inna osoba prawna, podlega ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r., Nr 54, poz. 654 z późn. zm.) i musi płacić podatki. Może jednak korzystać ze zwolnienia podatkowego wynikającego z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, jeżeli jej celem jest działalność:

- naukowa, naukowo-techniczna,
- oświatowa, w tym również polegająca na kształceniu studentów,

- kulturalna,
- oraz działalność w zakresie:
  - kultury fizycznej i sportu,
  - ochrony środowiska,
  - wspierania inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę,
  - dobroczynności,
  - ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
  - rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów oraz
  - kultu religijnego.

Oznacza to, że środki pozyskane przez fundację będą podlegały zwolnieniu podatkowemu (dochód będzie zwolniony z podatku dochodowego), jeżeli zostaną przeznaczone na cele i działania, które zawierają się w wyżej wymienionych dziedzinach, będących celami statutowymi fundacji.

Cele opisane w statucie, a darowizny

Jedną z możliwości zdobywania środków na rzecz realizacji celów statutowych przez fundację jest możliwość otrzymywania wsparcia w formie darowizn. Osoby, które chcą w ten sposób wesprzeć działania, np. edukacyjne, charytatywne, wybranej fundacji, mogą skorzystać z odliczenia podatkowego. Możliwość taką daje ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r., Nr 14, poz. 176 z późn. zm.). Darowizna będzie podlegała odliczeniu podatkowemu, jeżeli zostanie przekazana fundacji na rzecz realizacji jej celów statutowych zawierających się w katalogu celów wymienianych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Cele te częściowo pokrywają się z wymienionymi wcześniej w związku ze zwolnieniem od podatku dochodowego. Jest to np.:

- pomoc społeczna,
- działalność charytatywna,
- ochrona i promocja zdrowia,
- nauka, edukacja, oświata i wychowanie,
- kultura sztuka ochrona dóbr kultury i tradycji,
- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego.

Dlatego też, aby umożliwić darczyńcom wspieranie darowiznami naszej fundacji, przy określaniu celu fundacji, warto wziąć pod uwagę również zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Cele zapisane w statucie, a dotacje i prowadzona działalność

Fundacje mogą ubiegać się o dotację na realizację swoich działań. Jeśli jedynym z wymogów sponsora jest to, że ze statutu fundacji musi wynikać, np. zapis

o działaniu na rzecz osób niepełnosprawnych, to rzeczywiście informacja ta musi być umieszczona w statucie – musi to wynikać ze statutu. W przeciwnym wypadku nasz wniosek zostanie odrzucony z przyczyn formalnych. W związku z tym przy określaniu celu warto zwrócić uwagę, by pole działania fundacji nie było zbyt wąskie. Pamiętajmy, że fundacja może prowadzić tylko taką działalność, jaka wynika z jej celów statutowych. Także dlatego ważne jest w miarę szerokie ich określenie tak, by nie było wątpliwości czy można prowadzić jakieś działania czy nie.

PRZYKŁAD: Fundacja działa na rzecz dzieci ze szkół podstawowych – organizuje dla nich m.in. zajęcia edukacyjne. Okazały się one na tyle atrakcyjne, że fundacja ma też zgłoszenia z gimnazjów i liceów. Nie może jednak realizować tam swoich działań ponieważ jej celem zapisanym w statucie jest „działalność edukacyjno-kulturalna na rzecz dzieci ze szkół podstawowych”. Tak więc, jeśli fundacja chce jednak prowadzić taką działalność, np. dla gimnazjów to powinna zmienić statut.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

Celem Fundacji jest działalność oświatowo-kulturalna szczególnie w zakresie wspierania, promocji i pomocy w rozwoju kariery dzieci i młodzieży uzdolnionych muzycznie, a także dorosłych artystów muzyków.

5. Sposoby realizacji celów statutowych (zasady, formy i zakres działalności)

W statucie fundacji podaje się informację o tym, w jaki sposób będą realizowane cele statutowe fundacji określone w akcie fundacyjnym. Wymienia się zarówno bardzo konkretne działania, jakie fundacja będzie podejmować (np. prowadzenie warsztatów rzeźbiarskich), jak i bardziej ogólne idee (np. promowanie zajęć z rzeźby w szkołach). W tym drugim przypadku jesteśmy w stanie wyobrazić sobie, jakie konkretne działania mogą być podjęte np. spotkania z dyrektorami szkół, organizacja warsztatów twórczych dla dzieci i młodzieży szkolnej, szkolenia dla nauczycieli, itp.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

Fundacja realizuje swoje cele poprzez:

- a. promowanie młodych twórców w kraju i za granicą,
- b. organizowanie i udział w imprezach promujących artystów zwłaszcza muzyków,
- c. organizowanie Festiwalu Młodych Talentów „M jak Mistrz”,
- d. organizowanie koncertów, występów, wystaw, wernisaży prac młodych twórców w kraju i zagranicą,
- e. propagowanie rozwoju edukacji artystycznej w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zwłaszcza w zakresie edukacji muzycznej,

- f. prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie realizacji celów statutowych,
- g. fundowanie stypendiów zwłaszcza uzdolnionym dzieciom i młodzieży z rodzin najbardziej potrzebujących.

O tym, czy i jakie zapisy są wymagane, jeśli fundacja chce prowadzić odpłatną działalność pożytku publicznego piszemy w rozdziale IV „Co może zawierać statut fundacji”.

6. Informacje o władzach

Fundacja, tak jak i inne osoby prawne, musi mieć zarząd, czyli organ wykonawczy, który kieruje jej działalnością oraz reprezentuje ją na zewnątrz. I tak naprawdę można na tym poprzestać, ponieważ w myśl ustawy o fundacjach wystarczy mieć powołany zarząd fundacji, by działać. Jest to jedyny obowiązkowy organ. W praktyce jednak często fundacje powołują jeszcze inne organy, np. dla większej przejrzystości działań powołuje się organ kontroli wewnętrznej zwany np. radą fundacji lub zgromadzeniem fundatorów. Więcej o nieobowiązkowych organach fundacji w rozdziale IV „Co może zawierać statut fundacji”.

Zarząd

Tak jak już wcześniej napisano zarząd jest jedynym obowiązkowym organem fundacji. Jest to władza wykonawcza, organ odpowiadający za faktyczne codzienne działania fundacji. Jest to również „wizytówka” fundacji, ponieważ to członkowie zarządu reprezentują organizację na zewnątrz, czyli innymi słowy podpisują różne umowy, rozmawiają z innymi o współpracy. Zarząd odpowiada za majątek fundacji, co w praktyce oznacza, że np. przyjmuje darowizny, podpisuje umowy czy sprawozdania finansowe.

W statucie musi być jasno określony sposób wyboru członków zarządu, jego kompetencje i tryb pracy.

Jeśli fundacja chce starać się o status organizacji pożytku publicznego (może to zrobić po dwóch latach działania) musi mieć powołany, oprócz zarządu, również organ kontroli wewnętrznej (np. radę fundacji czy komisję rewizyjną), którego członkowie spełniają określone wymogi zgodne z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dodatkowe wymagania są postawione członkom zarządu organizacji pożytku publicznego.

Sposób wyboru członków zarządu – kto wybiera zarząd, na jak długo, ile osób musi liczyć

W statucie fundacji musi być określony sposób wyboru zarządu. Pierwszy zarząd zwyczajowo wybierany jest przez fundatora/fundatorów. Czasem wręcz w statucie wymienia się osoby, które wejdą w skład pierwszego zarządu fundacji. Członków zarządu można oczywiście wyznaczyć i później, czyli nie wypisywać ich imion oraz nazwisk w statucie.

Czy fundator, fundatorzy mogą wchodzić w skład zarządu bądź innych organów fundacji? Tak – fundator, fundatorzy mogą zostać członkami zarządu czy też innego organu i uczestniczyć w działaniach fundacji na takich samych zasadach jak pozostali członkowie zarządu bądź innego organu. Taką informację również podaje się w statucie.

PRZYKŁAD: Fundator Fundacji Nauka to Zabawa wchodzi w skład pierwszego zarządu i staje na jego czele jako prezes zarządu.

O ile fundator decyduje się na działanie jako członek zarządu najczęściej tak jak podano w przykładzie wcześniej staje na jego czele zostając prezesem. Często prezes fundacji ma szczególne uprawnienia wynikające z pełnionej przez niego funkcji, np. reprezentowanie fundacji na zewnątrz w sprawach innych niż majątkowe, co oznacza np. uczestniczenie w kongresach, sympozjach, itp.

A co z wyborem nowego zarządu, jeżeli kończy się kadencja starego, a fundacja ma powołany tylko jeden organ? Kto wybiera kolejny zarząd? W takiej sytuacji to odchodzący zarząd wskazuje swoich następców. Możliwe jest też zachowanie tej kompetencji dla fundatora, który ma prawo powoływania i odwoływania członków zarządu.

W przypadku, jeśli fundacja ma jeszcze jeden organ, np. radę fundacji, zadanie wyboru, wskazania nowych członków zarządu jest w jej rękach. Do kompetencji rady należy wtedy również odwoływanie członków zarządu.

W statucie dobrze jest także zapisać następujące informacje:

- czy, kiedy i przez kogo członek zarządu może zostać odwołany z pełnionej funkcji, np. gdy nie wypełnia nałożonych na niego obowiązków, w przypadku rażącej niegospodarności, itp.,
- czy i kto może odwołać cały zarząd; np. zarząd fundacji w całości lub jego poszczególni członkowie mogą być odwołani przez radę fundacji przed upływem kadencji, w drodze uchwały podjętej jednomyślnie przez wszystkich członków rady,
- kiedy członek zarządu może zrezygnować z pełnienia swoich funkcji (kiedy ustaje członkostwo w zarządzie); np. członkostwo w zarządzie może zakończyć się na skutek złożenia pisemnej rezygnacji na ręce zarządu,

- czy można dokooptować kogoś do zarządu i na jakich zasadach jest to możliwe.

Przepisy nie określają minimalnej liczby członków zarządu fundacji. Powinien być to organ kolegialny, czyli składający się przynajmniej z dwóch osób. W praktyce istnieją też zarejestrowane fundacje z jednoosobowym zarządem. Jednak ze względu na przejrzystość działań lepiej, aby był to organ kolegialny. W statucie fundacji wpisuje się też informację ile osób wchodzi w skład zarządu. Najlepiej, żeby była to liczba nieparzysta po to by w przypadku głosowania nie było sytuacji nierozstrzygniętych.

PRZYKŁAD: Zarząd fundacji to 4 osoby, zbierają się by podjąć decyzję o rozpoczęciu przez fundację działalności gospodarczej. W czasie dyskusji okazuje się, że członkowie nie są w tej kwestii jednomyślni. Prezes zarządu poddaje zatem pod głosowanie uchwałę zarządu o rozpoczęciu działalności gospodarczej pod głosowanie. Wynik głosowania to 2 głosy za i 2 głosy przeciw i... pat. Nie wiadomo co zrobić w tej sytuacji.

Dlatego też lepszym rozwiązaniem jest nieparzysta liczba członków. Jeśli jednak chcemy, pozostać przy parzystej liczbie to warto w statucie zaznaczyć, że w przypadku równego rozłożenia głosów decyduje np. głos prezesa.

PRZYKŁAD: Zarząd Fundacji Krzewienia Sportów Zimowych „Krokus” podejmuje decyzję na posiedzeniach, w formie uchwał – zwykłą większością głosów jego członków obecnych na posiedzeniu Zarządu. W razie równej liczby głosów decyduje głos Prezesa Zarządu.

Praktycznym rozwiązaniem jest podanie tzw. widełek (np. zarząd składa się z 3 do 7 osób), albo określenie tylko dolnej granicy (np. w skład zarządu wchodzi przynajmniej 3 osoby). Takie rozwiązania są polecane choćby dlatego, że np. jeśli w trakcie działania zarządu, któryś z jego członków zrezygnuje z pełnienia funkcji w tym organie, to nie będziemy musieli dokooptowywać (wybierać na jego miejsce) innej osoby.

Zazwyczaj w statucie wpisujemy także informacje jak długo będzie działał zarząd (np. zarząd składa się z 3 do 5 osób wybranych na okres 4 lat). Możemy również ustalić, że członek zarządu jest wybierany do władz na więcej niż jedną kadencję albo ograniczyć tę możliwość np. do dwóch kadencji.

A co się dzieje w przypadku, jeśli nie podamy jak długo będzie trwała kadencja zarządu? Wtedy będzie on działał aż do odwołania. Częściej stosowaną praktyką jest jednak podawanie okresu trwania pracy zarządu.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE (dla fundacji, która ma powołany zarząd i radę fundacji):

1. Zarząd Fundacji składa się z 3 do 5 osób, w tym Prezesa, powoływanych przez Radę Fundacji na pięcioletnią kadencję.
2. Funkcję członka Zarządu można pełnić przez więcej niż jedną kadencję.
3. Pierwszy skład Zarządu powołuje Fundator.
4. Członkostwo w Zarządzie ustaje na skutek:
  - a. złożenia pisemnej rezygnacji na ręce Rady Fundacji,
  - b. utraty praw obywatelskich na skutek skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione z winy umyślnej,
  - c. śmierci członka Zarządu.
5. Zarząd Fundacji w całości lub jej poszczególni członkowie mogą być odwołani przez Radę Fundacji przed upływem kadencji w drodze uchwały podjętej jednomyślnie przez wszystkich członków Rady.

Kompetencje zarządu, czyli co kto może robić, kto i za co odpowiada

Najczęściej wymieniane w statucie fundacji kompetencje zarządu związane są z funkcją wykonawczą, jaka do niego należy, np. kierowanie bieżącą działalnością fundacji, reprezentowanie fundacji na zewnątrz czy też sprawowanie zarządu nad majątkiem fundacji.

Jeśli jednak zarząd jest jedyną władzą fundacji ma on wtedy dodatkowe zadania, np.:

- wyznaczanie głównych kierunków działania fundacji,
- podejmowanie decyzji w sprawie zmian statutu fundacji,
- występowanie z wnioskiem i wyrażanie zgody w sprawie połączenia z inną fundacją,
- podejmowanie decyzji w sprawie likwidacji fundacji i przeznaczenia majątku zlikwidowanej fundacji.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE (dla fundacji, która ma powołany zarząd i radę fundacji):

1. Zarząd kieruje działalnością Fundacji i reprezentuje ją na zewnątrz.
2. Do kompetencji Zarządu należy:
  - a. kierowanie bieżącą działalnością Fundacji,
  - b. realizacja celów statutowych,
  - c. sporządzanie planów pracy i budżetu,
  - d. sprawowanie zarządu nad majątkiem Fundacji,
  - e. reprezentowanie Fundacji na zewnątrz,
  - f. zatrudnianie pracowników i ustalanie wysokości ich wynagrodzenia,
  - g. składanie wniosku do Rady Fundacji o zmianę statutu,
  - h. wnioskowanie do Rady Fundacji o połączenie i likwidację Fundacji.
3. Zarząd co roku zobowiązany jest przedkładać Radzie Fundacji roczne sprawozdanie z działalności Fundacji.

Tryb pracy – jak często zbiera się zarząd, w jaki sposób podejmuje decyzje

W statucie podaje się informacje jak często musi się zbierać zarząd, kto zwołuje posiedzenia i jak są informowani o tym członkowie. W przypadku częstotliwości spotkań dobrym rozwiązaniem jest podanie w statucie tzw. dolnej granicy, np. zarząd fundacji spotyka się nie rzadziej niż 4 razy w roku. Z jednej strony wiadomo, że będą to przynajmniej 4 spotkania np. co kwartał, a z drugiej nie ogranicza się możliwości spotkania w razie potrzeby. Posiedzenia zarządu zwołuje zazwyczaj prezes zarządu. W dobie internetu dopuszczalne i coraz częściej praktykowane jest przesyłanie informacji mailem.

O ile zarząd jest organem kolegialnym decyzja zapada za pomocą uchwał. Pamiętajmy, że w praktyce nie musimy po każdych obradach zarządu mieć stosu uchwał. Zasada jest taka, że tylko najważniejsze decyzje muszą być podejmowane za pomocą uchwał, np. decyzja o staranie się o status organizacji pożytku publicznego, czy wniosek do rady fundacji o zmianę statutu.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

1. Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał.
2. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes, przesyłając informację o terminie pocztą elektroniczną, a w przypadku braku takiej możliwości listem poleconym na co najmniej 3 dni przed planowanym spotkaniem.
3. O posiedzeniu muszą zostać poinformowani wszyscy członkowie Zarządu.
4. Zarząd podejmuje decyzje za pomocą uchwał zwykłą większością osób przy obecności co najmniej połowy członków organu, jeśli dalsze postanowienia statutu nie stanowią inaczej. W przypadku równego rozłożenia głosów decyduje głos Prezesa Zarządu.

7. Sposób reprezentowania fundacji oraz zaciągania zobowiązań majątkowych

To informacje o tym, kto może w imieniu fundacji podpisywać umowy, otwierać rachunki bankowe, przyjmować darowizny itp. W statucie musimy mieć informację o tym, kto reprezentuje fundację na zewnątrz. Oczywiście organem uprawnionym do reprezentacji jest zarząd fundacji, ale mało wygodna byłaby sytuacja gdyby wszystkie osoby, np. z 5-osobowego składu zarządu, musiały podpisywać się pod każdą umową. Dlatego też wskazuje się, które osoby spośród członków zarządu mogą składać oświadczenia woli w imieniu organizacji (np. podpisują umowy, przyjmują darowizny, podpisują formularze KRS). W tej części statutu określone są też zasady reprezentacji fundacji (np. na konferencji, w rozmowach ze sponsorem).

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

1. Reprezentować Fundację na zewnątrz może każdy członek Zarządu samodzielnie.
2. W sprawach majątkowych wymagany jest podpis dwóch członków Zarządu działających łącznie, w tym Prezesa.

IV. CO MOŻE ZAWIERAĆ STATUT FUNDACJI

Dodatkowe, a więc nieobowiązkowe, zapisy w statucie, mogą dotyczyć następujących spraw:

1. Informacje o władzach fundacji innych niż zarząd (np. rada fundacji, rada fundatorów).
2. Zmiana statutu, zmiana celu.
3. Połączenie z innymi organizacjami.
4. Określenie sposobu likwidacji fundacji i przeznaczenia jej majątku.
5. Wskazanie ministra właściwego dla danej fundacji.
6. Prowadzenie odpłatnej działalności pożytku publicznego.
7. Prowadzenie działalności gospodarczej.
8. Postanowienia ogólne.

Pomimo tego, że informacje te nie są wymagane wiele z tych zapisów warto z praktycznych względów umieścić w statucie po to by usprawnić działanie fundacji.

1. Informacje o władzach fundacji innych niż zarząd

Choć według ustawy do działania fundacji wystarczy zarząd to w praktyce często powoływane są jeszcze inne organy. Mogą mieć one funkcje kontrolno-nadzorcze albo tylko doradcze.

Jeśli fundacja będzie miała powołanych kilka organów to w statucie podajemy informacje, jakie to będą władze, jakie są ich kompetencje, sposób wyboru i tryb pracy. O zarządzie pisaliśmy w poprzednim rozdziale. W dalszej części tekstu omawiamy:

- jakie dodatkowe organy (władze) i po co może mieć fundacja,
- sposób wyboru członków władz – kto wybiera, na jak długo, jak można uzupełnić skład, z ilu osób musi się składać,
- kto za co odpowiada, co może zrobić, czyli kompetencje poszczególnych organów,
- tryb pracy – jak często się zbierają, w jaki sposób podejmują decyzję, itp.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

Władzami Fundacji są:

- a. Rada Fundacji, zwana dalej Radą,
- b. Zarząd Fundacji, zwany dalej Zarządem.

Jakie organy (poza zarządem) i po co może mieć fundacja

Jeśli w fundacji powoływany jest drugi organ to pełni on najczęściej funkcje związane z kontrolą wewnętrzną i nadzorem. Powołujemy jeden organ kontroli, który może się różnie nazywać w zależności od sytuacji danej fundacji. Zwyczajowe, najczęściej spotykane, nazwy to:

• zgromadzenie fundatorów (rada fundatorów)

Powoływane jest, gdy jest więcej niż jeden fundator, ponieważ w skład mogą wchodzić tylko fundatorzy. Oznacza to, że nie można w trakcie działania fundacji dokooptować kogoś do zgromadzenia fundatorów (rady fundatorów). Liczba członków zgromadzenia fundatorów (rady fundatorów) jest stała i ściśle określona. W statucie podaje się informację o kompetencjach i trybie pracy.

• rada fundacji (komisja rewizyjna)

Pierwszy skład rady fundacji (komisji rewizyjnej) powołuje zazwyczaj fundator/fundatorzy, którzy często zostają też jej członkami. W statucie powinniśmy podać, jaki jest sposób wybierania rady, jej skład, na jak długo jest wybierana (kadencja) oraz kompetencje i tryb pracy.

Przypominamy, że jeśli fundacja chce starać się o status organizacji pożytku publicznego musi obowiązkowo powołać organ kontroli wewnętrznej (np. zgromadzenie fundatorów, radę fundacji lub komisję rewizyjną), którego członkowie spełniają określone wymogi (zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Skład organu kontroli wewnętrznej, tak samo jak skład zarządu, jest rejestrowany w KRS.

Inne zadania do spełnienia ma **rada programowa**, która jest organem o funkcjach doradczych. Może być powoływana jako rada programowa dla całej fundacji, ale często jest też powoływana na potrzeby konkretnego programu prowadzonego przez fundację.

PRZYKŁAD: Fundacja „Igła czy Iglica” zajmująca się m.in. wspieraniem i promocją młodych projektantów, designerów i architektów organizuje dla każdego z tych zawodów konkurs na najlepszy projekt. Główna nagroda to stypendium z danej dziedziny. Ponieważ konkursy są jednym z elementów programów wieloletniego wsparcia dla młodych twórców, to przy każdym z nich powstały rady programowe składające się z fachowców z danej dziedziny np. architektów czy projektantów mody. Jednocześnie taka rada programowa jest również jury danego konkursu.

W statucie podaje się sposób wybierania rady, kadencję (o ile taka będzie), kompetencje i tryb pracy. Ta rada nie jest zgłaszana do Krajowego Rejestru Sądowego.

Sposób wyboru członków organów – kto wybiera, na jak długo, jak można uzupełnić skład, z ilu osób musi się składać

W statucie podaje się informację, w jaki sposób wybiera się organy fundacji. Zazwyczaj pierwszy skład jest wskazywany przez fundatora/fundatorów, a kolejny jest wskazywany przez członków odchodzącego organu.

Jeśli chodzi o liczbę członków rady fundacji (komisji rewizyjnej) to przepisy nie określają minimalnej ani maksymalnej liczby członków. Powinien być to organ kolegialny, czyli składający się przynajmniej z 2 osób. W statucie fundacji wpisuje się informację o tym ile osób wchodzi w skład organu np. rada fundacji może składać się z 5 osób. Praktycznym rozwiązaniem jest podanie tzw. widełek (np. rada fundacji składa się z 3 do 7 osób), albo określenie tylko dolnej granicy (np. w skład rady fundacji wchodzi przynajmniej 3 osoby). Takie rozwiązania są dobre choćby dlatego, że np. jeśli w trakcie działania rady fundacji, któryś z jej członków zrezygnuje z pełnienia funkcji w tym organie to nie będziemy musieli dokooptowywać (wybierać na jego miejsce) innej osoby.

Zazwyczaj w statucie wpisujemy także informacje jak długo będzie działała (jaką będzie miała kadencję) rada fundacji. Np. rada fundacji składa się z 3 do 5 osób wybranych na okres 4 lat. Możemy również ustalić, że członek komisji rewizyjnej czy rady fundacji może być wybierany do władz na więcej niż jedną kadencję albo ograniczyć tę możliwość np. do dwóch kadencji.

A co się dzieje w przypadku, jeśli nie podamy jak długo będzie trwała kadencja rady fundacji (komisji rewizyjnej)? Wtedy nasze władze będą działały aż do odwołania.

Wyjątkowym organem fundacji jest zgromadzenie fundatorów zawiązane przez wszystkich fundatorów. Jego skład jest znany od początku istnienia fundacji. Liczba członków tego zgromadzenia jest taka jak liczba fundatorów, co oznacza, że nie można dobierać czy zmieniać członków zgromadzenia fundatorów. W tym przypadku nie określa się również kadencji, bo zawsze w kolejnej kadencji byłyby to te same osoby, które „ufundowały” fundację.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

1. Rada Fundacji jest organem kontrolnym i opiniującym Fundacji.
2. Rada Fundacji składa się z 3 do 6 członków i jest wybierana na pięcioletnią kadencję. Rada wybiera ze swego grona Przewodniczącego Rady, który kieruje jej pracami.
3. Członków pierwszego składu Rady powołuje Fundator. Następnym członków Rady na miejsce osób, które przestały pełnić tę funkcję lub dla rozszerzenia składu Rady, powołuje swą decyzją Rada.
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach odwołanie członka Rady, i przez to pozbawienie go członkostwa w Radzie, może nastąpić w wyniku uchwały podjętej jednogłośnie przez pozostałych członków Rady Fundacji.

5. Członkostwo w Radzie wygasa na skutek:
  - a. dobrowolnego wystąpienia, zgłoszonego pisemnie do Przewodniczącego Rady,
  - b. utraty praw obywatelskich na skutek skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione z winy umyślnej,
  - c. śmierci członka.
6. Nie można łączyć członkostwa w Radzie z członkostwem w Zarządzie.

Kto za co odpowiada, co może zrobić, czyli kompetencje organów

Tak jak już wcześniej napisano, wymienione wcześniej organy, mogą pełnić albo funkcje doradcze, albo mogą też być takim nadrzędnym, „najważniejszym” organem fundacji i wtedy pełnią funkcje kontrolno-nadzorcze, np. wyznaczają kierunki rozwoju fundacji, wybierają zarząd i kontrolują jego działania, itp.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

Do zadań Rady Fundacji należy w szczególności:

- a. wytyczanie głównych kierunków działalności Fundacji,
- b. nadzór i kontrola nad działalnością Fundacji, w szczególności kontrola stanu majątkowego Fundacji,
- c. zatwierdzanie rocznych sprawozdań Zarządu z działalności oraz udzielanie Zarządowi absolutorium,
- d. powoływanie i odwoływanie członków Zarządu w tym Prezesa i Wiceprezesa Zarządu,
- e. podejmowanie decyzji o zmianie statutu Fundacji,
- f. podejmowanie decyzji o połączeniu z inną fundacją lub o likwidacji Fundacji,
- g. podejmowanie decyzji we wszystkich innych sprawach niezastrzeżonych do kompetencji innych organów.

Tryb pracy – jak często się zbierają, w jaki sposób podejmują decyzje

W statucie podaje się informacje, jak często muszą zbierać się władze oraz to, w jaki sposób podejmują decyzje. Są to organy kolegialne, dlatego ich decyzje zapadają za pomocą uchwał. Pamiętajmy jednak, że w praktyce nie ma potrzeby po każdym obradach rady fundacji (komisji rewizyjnej) posiadać stosu uchwał. Zasada jest taka, że najważniejsze decyzje muszą być podejmowane za pomocą uchwał np. zmiana statutu, wybór zarządu, itd.

Jeśli chodzi o częstotliwość spotkań to dobrym rozwiązaniem jest podanie w statucie tzw. dolnej granicy (np. rada fundacji spotyka się nie rzadziej niż raz w roku). Z jednej strony jest wtedy pewność, że będzie to przynajmniej jedno spotkanie (np. po to, by sprawdzić i zatwierdzić sprawozdanie zarządu z działalności fundacji), a z drugiej nie ogranicza się możliwości spotkania w razie potrzeby. Powinna znaleźć się również informacja, kto zwołuje zebranie np. przewodniczący rady fundacji.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

1. Rada Fundacji zbiera się co najmniej raz w roku.
2. Radę Fundacji zwołuje Przewodniczący Rady z własnej inicjatywy albo na wniosek Zarządu, zgłoszony na piśmie.
3. Rada Fundacji podejmuje decyzje w formie uchwał – zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego.
4. Posiedzenie Rady może być zwołane w trybie nadzwyczajnym z inicjatywy Zarządu, bądź na pisemny wniosek Przewodniczącego lub przynajmniej dwóch jej członków dla rozpatrzenia sprawy o szczególnym charakterze.
5. Nadzwyczajne posiedzenie Rady winno być zwołane nie później niż w ciągu 14 dni od daty zgłoszenia wniosku.
6. Każdy z członków zwyczajnych Rady dysponuje jednym głosem.
7. Posiedzeniom Rady prowadzi Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący.

2. Zmiana statutu, zmiana celu fundacji

W statucie fundacji dobrze jest określić, kto może zmienić statut, zwłaszcza, jeżeli wybrane są dwa organy, np. zarząd i rada fundacji. Jeśli nie będzie takiego zapisu możemy mieć problem z wprowadzeniem zmian do statutu, a czasem takie zmiany są konieczne, bo np. zmienia się obowiązujące prawo. Często w statutach pojawia się zastrzeżenie, że wszystko można zmienić z wyjątkiem celu fundacji.

PRZYKŁAD: Zmian w statucie Fundacji dokonuje Zarząd za zgodą Rady Fundacji. Zmiany statutu nie mogą dotyczyć celów określonych w akcie założycielskim.

Jeśli zrobimy taki zapis w statucie fundacji, to nikt nie będzie mógł tego dokonać. To rozwiązanie jest stosowane przez fundatora po to, by pieniądze, które przekazał na fundację służyły celowi (celom) wyznaczonym przez niego w akcie fundacyjnym, a który (które) muszą być dokładnie tak samo zapisane w statucie. Skoro bowiem przeznaczył swój majątek na wybrany przez siebie cel, to jego przeznaczenie nie może być dowolnie zmieniane przez osoby zarządzające fundacją.

Czy zatem w ogóle można zmienić cel fundacji? Tak, o ile przewidujemy taką możliwość w statucie. Powinniśmy wtedy upoważnić do podjęcia tej decyzji wskazany organ, bądź zastrzec ją do własnej kompetencji fundatora. Zmiana celów fundacji może dotyczyć również ich konkretyzacji oraz rozszerzenia lub wyłączenia. Pamiętajmy jednak, że zmiana celów fundacji nie może prowadzić do przekształcenia fundacji w inną, o zupełnie odmiennym zakresie działania, ponieważ przeznaczony przez fundatora majątek winien służyć celowi, dla którego fundacja powstała.

Pamiętajmy, że jeśli statut fundacji nie przewiduje możliwości zmiany celu fundacji, to nikt, nawet fundator nie może dokonać takiej zmiany.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

Zmian w statucie Fundacji dokonuje Rada Fundacji bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. Zmiany statutu nie mogą dotyczyć celów określonych w akcie założycielskim.

3. Połączenie fundacji z innymi organizacjami

Ustawa o fundacjach dopuszcza możliwość połączenia fundacji z inną fundacją. W statucie powinna być podana informacja kto może podjąć tę decyzję oraz na jakich zasadach obywają się połączenia. Ogólnie chodzi o to, żeby w wyniku połączenia nie zmienił się cel, dla którego fundacja została powołana. Innymi słowy fundacja może się połączyć z inną fundacją o podobnych celach działania. Po co miałyby się połączyć? Czasem po prostu łatwiej jest prowadzić pewne działania wspólnie, zwłaszcza, jeśli wymagają one dużego nakładu sił i pieniędzy.

Oczywiście po to, by fundacje mogły połączyć się uprawnione do tego władze obu fundacji muszą podjąć uchwały o ich połączeniu. W takim wypadku „stare” fundacje przestają istnieć i powstaje nowa fundacja, którą rejestruje się w Krajowym Rejestrze Sądowym, jako podmiot powstały z połączenia dwóch niezależnie do tej pory działających fundacji. Najczęściej w praktyce jest tak, że jedna z fundacji przejmuje drugą w związku z tym zachowana zostaje nazwa, czasem z dodatkiem w nazwie wskazującym, z jakich podmiotów powstała.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

1. Fundacja może się połączyć z inną fundacją dla efektywnego realizowania swoich celów.
2. Połączenie z inną fundacją nie może nastąpić, jeżeli w jego wyniku mógłby ulec istotnej zmianie cel Fundacji.
3. W sprawach połączenia z inną fundacją decyzję podejmuje Rada Fundacji, bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania.

4. Sposób likwidacji fundacji i przeznaczenie jej majątku

W ustawie o fundacjach przewidziane są dwa powody, z jakich może zostać zlikwidowana fundacja. Są to: osiągnięcie celu, dla którego została ustanowiona fundacja albo wyczerpanie środków finansowych i majątku fundacji (art. 15

ustawy o fundacjach). W praktyce fundacje raczej są likwidowane z tego drugiego powodu. Dlaczego? Ponieważ cel (cele) fundacji są zazwyczaj tak szeroko i ogólnie formułowane, że trudno wyobrazić sobie sytuację, gdy ten cel zostanie całkowicie osiągnięty i stanie się to przyczyną likwidacji.

W statucie fundacji warto zapisać informację o tym kto podejmuje decyzję o likwidacji fundacji, z wyżej wymienionych powodów, a także kto będzie likwidatorem. Najczęściej, jeśli są powołane dwa organy rada i zarząd ta decyzja, tak samo jak zmiana statutu, jest zastrzeżona dla kompetencji rady.

Poza tym w statucie można zaznaczyć na co może zostać przekazany pozostały po likwidacji majątek fundacji. Ogólnie zasada jest taka, że majątek jest przekazywany na rzecz innej organizacji o podobnych celach statutowych. Pamiętajmy, że fundacja nie jest własnością fundatora w związku z tym majątek pozostały po likwidacji nie może do niego wrócić.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

1. Fundacja ulega likwidacji w razie osiągnięcia celów, dla których została ustawiona lub w razie wyczerpania się jej środków finansowych i majątku.
2. O likwidacji Fundacji Zarząd Fundacji zawiadamia ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego.
3. Decyzję o likwidacji podejmuje Rada Fundacji, bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania.
4. Środki finansowe i majątek pozostały po likwidacji Fundacji mogą zostać przeznaczone mocą uchwały Rady Fundacji na rzecz działających w RP organizacji o zbliżonych celach.

5. Wskazanie właściwego ministra

W statucie fundacji zazwyczaj wpisujemy informację o tym, jaki minister sprawuje nadzór nad fundacją (np. minister właściwy do spraw środowiska). Fundator przygotowuje także osoby dokument – oświadczenie o wyborze ministra, który jest dołączany do wniosku rejestracyjnego (art. 5 ust. 2 ustawy o fundacjach). Tak wskazany i określony minister jest organem zewnętrznym sprawującym nadzór nad fundacją. Oznacza to, że co roku musimy wysyłać mu sprawozdanie z działalności fundacji. Ponadto fundacja ma obowiązek udostępniania tego sprawozdania opinii publicznej.

Czy to oznacza, że można dowolnie wybrać takiego ministra? Nie do końca, ponieważ wybór ministra, zależy od celu, celów, jakie realizuje fundacja. Np. jeśli są to cele związane z edukacją ekologiczną, to będzie to minister właściwy do spraw środowiska.

Co zrobić, jeśli cele naszej fundacji są związane np. z edukacją i kulturą oraz z pomocą społeczną i zdrowiem? Wtedy fundator ma możliwość wyboru i wskazania jednego z ministrów. Zależy to od tego, który cel jest dla niego najważniejszy.

W związku z tym, że nazwy ministerstw i ministrów oraz podział ich kompetencji, dość często się zmieniają w statucie lepiej nie wpisywać pełnej nazwy, np. Minister Kultury i Tradycji Narodowej, a raczej zastosować zapis minister właściwy ds. kultury.

PRZYKŁAD: Celem Fundacji „Z plastyką na tak” jest wspieranie i edukacja plastycznie utalentowanych dzieci, promocja działalności młodych polskich artystów plastyków oraz integracja dzieci niepełnosprawnych poprzez działania plastyczne. Cele mogą podlegać zarówno pod działania Ministerstwa Kultury (promocja działalności młodych polskich artystów plastyków), jak i pod działania Ministerstwa Edukacji (wspieranie i edukacja plastycznie utalentowanych dzieci), czy też Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (integracja dzieci niepełnosprawnych poprzez działania plastyczne). Fundator powinien zatem wybrać właściwego ministra, pod którego fundacja ma podlegać.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

Nadzór nad Fundacją sprawuje minister właściwy ds. kultury i dziedzictwa narodowego.

6. Działalność odpłatna pożytku publicznego a statut

Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie fundacja może prowadzić nieodpłatną i odpłatną działalność pożytku publicznego. Co to oznacza? Otóż, jeśli fundacja wydaje broszurkę, to może ją rozdać za darmo (działalność nieodpłatna) albo sprzedawać po kosztach czyli za tyle, za ile ją wyprodukowano (działalność odpłatna). Na odpłatnej działalności statutowej nie zarabia się więc ani grosza, tylko odzyskuje koszty produkcji towaru bądź usługi.

Po to, by prowadzić działalność odpłatną nie trzeba mieć statusu organizacji pożytku publicznego.

Jeśli fundacja chce prowadzić działalność odpłatną pożytku publicznego to zakres tej działalności powinien zostać wymieniony w statucie lub innym akcie wewnętrznym fundacji. Zasadę tę wprowadziła nowelizacja ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 10 ust. 3).

W przypadku nowo powstającej fundacji warto się zastanowić czy nie zapisać w statucie informacji o prowadzeniu przez nią nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego. Zapisy takie pojawiają się przy sposobach realizacji celów statutowych. Ponadto warto wtedy wprost w statucie umieścić wymóg ustawowy o przeznaczeniu przychodu z działalności pożytku publicznego wyłącznie na działalność pożytku publicznego.

PRZYKŁADOWE ZAPISY W STATUCIE:

Rozdział. Cele i sposoby i ich realizacji

1. Fundacja realizuje swoje cele w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego poprzez:

- a. promowanie młodych twórców w kraju i za granicą,
- b. organizowanie i udział w imprezach promujących artystów zwłaszcza muzyków,
- c. organizowanie festiwalu młodych talentów,
- d. organizowanie koncertów, występów, wystaw, wernisaży prac młodych twórców w kraju i zagranicą,
- e. propagowanie rozwoju edukacji artystycznej w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zwłaszcza w zakresie edukacji muzycznej,
- f. prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie realizacji celów statutowych,
- g. fundowanie stypendiów zwłaszcza uzdolnionym dzieciom i młodzieży z rodzin najbardziej potrzebujących.

2. Fundacja realizuje swoje cele w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego poprzez:

- a. organizowanie i udział w imprezach promujących artystów zwłaszcza muzyków,
- b. organizowanie festiwalu młodych talentów,
- c. organizowanie koncertów, występów, wystaw, wernisaży prac młodych twórców w kraju i zagranicą,
- d. prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie realizacji celów statutowych.

3. Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego są przeznaczane wyłącznie na działalność pożytku publicznego.

Rozdział. Majątek

1. Majątek Fundacji stanowi fundusz założycielski w kwocie 4000 zł (cztery tysiące złotych), z czego 1000 zł (tysiąc złotych) jest przeznaczony na działalność gospodarczą oraz inne mienie nabyte przez Fundację w toku działania.

2. Przychody fundacji mogą pochodzić z:

- a. darowizn, spadków, zapisów,
- b. dotacji i subwencji osób prawnych,
- c. zbiórek i imprez publicznych,
- d. majątku fundacji,
- e. odsetek bankowych,
- f. przychodów z odpłatnej działalności pożytku publicznego.

7. Działalność gospodarcza a statut

Mimo tego, że słowo „fundacja” kojarzy się raczej z rozdawaniem, fundowaniem, obdarowywaniem kogoś, to po to, by prowadzić takie działania, fundacje muszą zdobywać, pomnażać swój kapitał. W tym celu mogą również prowadzić działalność gospodarczą jako działalność pomocniczą. Oznacza to, że działalność gospodarcza nie jest ich podstawową działalnością, tylko dodatkową, wspierającą. Dochód z niej musi być przeznaczony na realizację celów statutowych lub rozwój działalności gospodarczej. Prowadzenie działalności gospodarczej jest jednym ze sposobów zdobycia środków na działania statutowe organizacji.

Co warto brać pod uwagę, rozważając podjęcie działalności gospodarczej? Czy ją podjąć, w którym momencie i jakiego rodzaju?

Zanim zostanie podjęta decyzja o prowadzeniu przez fundację działalności gospodarczej warto zastanowić się, czy w ogóle jest taka potrzeba, czy to się „opłaca”? Jest to z całą pewnością sposób na samofinansowanie części działań organizacji, niezależność finansową od sponsorów i uniezależnienie się od niepewności finansowej, która często towarzyszy organizacjom działającym „od projektu do projektu”. Daje poczucie pewnej stabilizacji finansowej. Nawet, jeśli nie dostaniemy grantu, mamy pieniądze na część działań, projektów, z zysków z działalności gospodarczej.

Z drugiej strony, fundacja prowadząca działalność gospodarczą staje się przedsiębiorcą, choć oczywiście dotyczy to niewielkiego wycinka jej działań. Bycie przedsiębiorcą wiąże się ze zwiększeniem obowiązków (np. coroczne sprawozdania do KRS) wynikających z przepisów prawa. Spełnienie takich obowiązków jest często związane z kosztami, które musi ponieść fundacja (np. koszty opłat w KRS).

Co jest konieczne do tego, aby prowadzić działalność gospodarczą?

1. Jeśli fundacja ma zamiar prowadzić działalność gospodarczą, to w statucie musi znaleźć się zapis mówiący o takiej możliwości, a także wartość środków majątkowych przeznaczonych na ten cel.

Może to być ogólny zapis mówiący o tym, że fundacja może prowadzić działalność gospodarczą dla realizacji celów statutowych, a cały dochód z jej prowadzenia przeznaczony na cele statutowe. W statucie wymienia się wtedy ogólnie dziedziny prowadzenia takiej aktywności (np. działalność wydawnicza i szkoleniowa). Jednak często spotykanym rozwiązaniem, wynikającym również z praktyki rejestrowej, jest wskazanie już na poziomie statutu dokładnego rodzaju prowadzonej działalności. Choć nie ma takiego obowiązku jest to o tyle praktyczne, że od razu skłania do dokładnego zastanowienia się, jaka to będzie działalność. W tym celu można posłużyć się opisami działalności zawartymi w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Używając, od razu w statucie, opisów i kodów PKD do opisu działalności gospodarczej będziemy je później mieli gotowe, gdy będziemy zgłaszać działalność gospodarczą do Krajowego Rejestru Sądowego.

Drugi warunek, czyli wartość majątku przeznaczonego na prowadzenie działalności gospodarczej, jest określana już w akcie notarialnym. Jeśli nowo powstająca fundacja od

razu ma zamiar prowadzić działalność gospodarczą to środki przeznaczone na działalność gospodarczą nie mogą być mniejsze niż 1000 zł (art. 5 ust. 5 ustawy o fundacjach). Więcej o wysokości funduszu założycielskiego dla fundacji prowadzącej działalność gospodarczą w broszurze z serii 3w* (Warto Wiedzieć Więcej): „Jak założyć fundację?”.

2. Aby rozpocząć działalność gospodarczą, trzeba zgłosić jej prowadzenie do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Zapisy dotyczące działalności gospodarczej w fundacji pojawiają się więc w statucie przynajmniej w dwóch miejscach. Po pierwsze, jako osobny paragraf czy nawet rozdział poświęconym działalności gospodarczej, a po drugie, przy źródłach majątku fundacji.

PRZYKŁADOWE ZAPISY W STATUCIE:

Rozdział. Majątek

1. Majątek Fundacji stanowi fundusz założycielski w kwocie 4000 zł (cztery tysiące złotych), z czego 1000 zł (tysiąc złotych) jest przeznaczone na działalność gospodarczą oraz inne mienie nabyte przez Fundację w toku działania.
2. Przychody fundacji mogą pochodzić z:
  - a. darowizn, spadków, zapisów,
  - b. dotacji i subwencji osób prawnych,
  - c. zbiórek i imprez publicznych,
  - d. majątku fundacji,
  - e. odsetek bankowych,
  - f. działalności gospodarczej.
3. Dochody z działalności gospodarczej Fundacji służą wyłącznie realizacji celów statutowych.

Rozdział. Działalność gospodarcza

1. Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą na ogólnych zasadach, określonych w odrębnych przepisach.
2. Fundacja prowadzi działalność gospodarczą wyłącznie w rozmiarach służących realizacji celów statutowych.
3. Fundacja prowadzi działalność gospodarczą, w zakresie:
  - a. wydawanie książek i periodyków oraz pozostała działalność wydawnicza, z wyłączeniem w zakresie oprogramowania – 58.1,
  - b. pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w mediach drukowanych – 73.12. B,
  - c. pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w pozostałych mediach – 73.12.D,
  - d. działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów – 82.30.Z,
  - e. pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach – 47.19.Z,
  - f. sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet – 47.99.Z.

8. Postanowienia ogólne

Postanowienia ogólne to pierwszy rozdział statutu, w którym „przedstawiamy” fundację. Znajdziemy tam informacje, o których pisaliśmy już wcześniej, czyli: nazwa, siedziba czy minister sprawujący nadzór nad fundacją. Poza tym w podajemy także dodatkowe informacje m.in. sposób powstania fundacji, teren działania i inne.

Sposób powstania fundacji

To informacje o tym, kto powołał fundację do życia – kto jest fundatorem oraz gdzie i kiedy został podpisany akt notarialny.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

Fundacja została ustanowiona przez Monikę Chrzczonowicz zwaną dalej Fundatorką, aktem notarialnym sporządzonym przez notariusza – Janinę Kulpę w kancelarii notarialnej w Lublinie, Rynek Główny 17/5, w dniu 10.10.2007.

Teren działania

Zazwyczaj działalność fundacji jest prowadzona na terenie całego kraju. Nie ma jednak przeszkód, by działalność została ograniczona np. do terenu miasta, gminy czy województwa lub rozszerzona poza granice kraju. Takie informacje zapisuje się w statucie.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

Terenem działania Fundacji jest cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym w zakresie niezbędnym dla właściwego realizowania celów, Fundacja może prowadzić działalność także poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Inne zapisy

Są to informacje np. o czasie, na jaki powstała fundacja, pieczętce, możliwości przyznawania przez fundację medali i odznaczeń, itp. Ogólnie służą, tak jak i cały rozdział, „przedstawieniu” fundacji.

PRZYKŁADOWY ZAPIS W STATUCIE:

1. Czas trwania Fundacji jest nieoznaczony.
2. Fundacja używa pieczętce z danymi identyfikacyjnymi Fundacji.
3. Fundacja może ustanawiać certyfikaty, odznaki, medale honorowe i przyznawać je wraz z innymi nagrodami oraz wyróżnieniami, osobom fizycznym i prawnym zaśluzonym dla Fundacji, przyczyniającym się do realizacji celów fundacji.

V. CO MUSI ZAWIERAĆ STATUT ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Nie ma wzorcowego statutu organizacji pożytku publicznego. Są tylko pewne określone warunki wymienione w art. 20 i art. 21 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Te wymagania powinny wynikać z zapisów statutowych stowarzyszenia, fundacji lub innej organizacji, która ubiega się o status organizacji pożytku publicznego. Warto pamiętać, że o status organizacji pożytku publicznego może ubiegać się organizacja, która działała co najmniej dwa lata.

Ogólnie te warunki dotyczą informacji o:

- celach i sposobach realizacji celów statutowych (m.in. cele muszą być zgodne z katalogiem celów podanych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego),
- przeznaczeniu całego dochodu organizacji na działalność statutową (działalność pożytku publicznego), zwłaszcza, jeśli organizacja prowadzi działalność gospodarczą,
- organie kontroli wewnętrznej (musi być powołany i nie może być w żaden sposób zależny od zarządu),
- wymaganiach wobec członków organu kontroli wewnętrznej (m.in. muszą to być osoby nieskazane prawomocnym wyrokiem i niepowiązane z żaden sposób z członkami zarządu, np. nie mogą być spokrewnione),
- wymaganiach wobec członków zarządu (muszą to być osoby nieskazane prawomocnym wyrokiem),
- zabezpieczeniach dotyczących wyprowadzania majątku organizacji poza organizację (m.in. powinno być zabronione udzielanie pożyczek na rzecz członków organizacji czy też jej pracowników).

Więcej na ten temat w serwisie www.poradnik.ngo.pl, a także w broszurach z serii 3w* („Warto Wiedzieć Więcej”): „Organizacje pożytku publicznego – uzyskanie statusu, przywileje, obowiązki i kontrola” oraz „Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

VI. CO JESZCZE WARTO WIEDZIEĆ O STATUCIE

1. Co to jest działalność statutowa organizacji?

Działalność statutowa fundacji to działania, które podejmuje się, aby realizować cele, wyznaczone i zapisane w statucie. Działalność ta nie może być nastawiona na zysk, czyli nie może być to działalność gospodarcza, która w fundacji jest działalnością pomocniczą.

Działalność statutowa jest działalnością not for profit (nie dla zysku), a konkretne działania, zadania w ramach tej działalności mogą być realizowane zarówno w ramach nieodpłatnej, jak i odpłatnej działalności statutowej.

Więcej informacji o statutowych zapisach dotyczących działalności odpłatnej i nieodpłatnej w rozdziale IV.6 oraz na www.poradnik.ngo.pl.

2. Co to jest kopia statutu potwierdzona za zgodność z oryginałem?

Organizacja, która stara się o dotację, często musi dołączyć do wniosku oryginalny statut bądź kopię statutu potwierdzoną za zgodność z oryginałem. W jaki sposób można to zrobić? Czasem sponsor zastrzega sobie sposób potwierdzenia statutu więc trzeba to sprawdzić, np. we wskazówkach dla wnioskodawców.

Statut oryginalny to dokument podpisany przez fundatora (fundatorów) – dla rejestrującej się fundacji – lub przez członków zarządu zgodnie ze sposobem reprezentacji – w przypadku działającej fundacji, która zmieniła statut. Każda strona statutu powinna być parafowana, podpisy są składane na końcu. Powinien być on uwierzytelniony przez sąd. W tym celu występuje się z wnioskiem o uwierzytelnienie statutu do Krajowego Rejestru Sądowego, koszt takiego poświadczenia, zgodnie z art. 64 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wynosi 40 zł.

Zazwyczaj fundacja ma jeden egzemplarz tak poświadczanego statutu. Jeśli zatem do złożenia dokumentów wymagane jest przedłożenie statutu, można dołączyć kopię poświadczoną za zgodność z oryginałem przez zarząd fundacji. W takim wypadku kopiuje się uwierzytelniony statut, przybija na pierwszej stronie pieczętkę „za zgodność z oryginałem”, a osoby zarządzające podpisują się pod kopią.

Można też uwierzytelniony statut poświadczyć u notariusza.

3. Czy każda zmiana statutu wymaga zgłoszenia do KRS?

Tak. Zawsze po tym, jak zmienimy jakiś zapis w statucie – nawet, jeśli są to zmiany tylko porządkujące, np. zmieniamy numerację – dopisujemy jeden paragraf i usuwamy dwa inne, musimy zgłosić tę informację do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) w ciągu 7 dni od daty dokonania zmian.

VII. PRZYKŁAD STATUTU

Statut Fundacji Wspierania Kultury „Mozart”

Rozdział I. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Fundacja Wspierania Kultury „Mozart”, zwana dalej Fundacją, działa na podstawie Ustawy z dn. 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach oraz postanowień niniejszego statutu.
2. Fundacja została ustanowiona przez Monikę Chrzczonowicz zwaną dalej Fundatorką, aktem notarialnym sporządzonym przez notariusza – Janinę Kulpę w kancelarii notarialnej w Lublinie, Rynek Główny 17/5, w dniu 10.10.2007.

§ 2

1. Siedzibą Fundacji jest Skorodnica.
2. Czas trwania fundacji jest nieoznaczony.
3. Terenem działania Fundacji jest cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym w zakresie niezbędnym dla właściwego realizowania celów, Fundacja może prowadzić działalność także poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3

1. Fundacja posiada osobowość prawną.
2. Nadzór nad Fundacją sprawuje minister właściwy ds. kultury i dziedzictwa narodowego.

§ 4

Fundacja używa pieczętek z danymi identyfikacyjnymi Fundacji.

§ 5

Fundacja może ustanawiać certyfikaty, odznaki, medale honorowe i przyznawać je wraz z innymi nagrodami i wyróżnieniami, osobom fizycznym i prawnym zaśluzonym dla fundacji, przyczyniającym się do realizacji celów fundacji.

Rozdział II. Cele i zasady działania Fundacji

§ 6

Celem Fundacji jest działalność oświatowo-kulturalna szczególnie w zakresie wspierania, promocji i pomocy w rozwoju kariery dzieci i młodzieży uzdolnionych muzycznie, a także dorosłych artystów muzyków.

§ 7

Fundacja realizuje swoje cele poprzez:

- a. promowanie młodych twórców w kraju i za granicą,
- b. organizowanie i udział w imprezach promujących artystów zwłaszcza muzyków,
- c. organizacja festiwalu młodych talentów,
- d. organizowanie koncertów, występów, wystaw, wernisaży prac młodych twórców w kraju i zagranicą,
- e. propagowanie rozwoju edukacji artystycznej w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zwłaszcza w zakresie edukacji muzycznej,
- f. prowadzenie działalności wydawniczej w zakresie realizacji celów statutowych,
- g. fundowanie stypendiów zwłaszcza uzdolnionym dzieciom i młodzieży z rodzin najbiedniejszych.

Rozdział III. Majątek i dochody Fundacji

§ 8

1. Majątek Fundacji stanowi fundusz założycielski w kwocie 4000 zł (cztery tysiące złotych) oraz inne mienie nabyte przez Fundację w toku działania.

§ 9

1. Przychody fundacji mogą pochodzić z:
  - a. darowizn, spadków, zapisów,
  - b. dotacji i subwencji osób prawnych,
  - c. zbiórek i imprez publicznych,
  - d. majątku fundacji,
  - e. odsetek bankowych.
2. Całość dochodów uzyskiwanych przez Fundację jest przeznaczana wyłącznie na działalność statutową.

Rozdział IV. Władze Fundacji

§ 10

Władzami Fundacji są:

- a. Rada Fundacji, zwana dalej Radą,
- b. Zarząd Fundacji, zwany dalej Zarządem.

Rada Fundacji

§ 11

1. Rada Fundacji jest organem kontrolnym i opiniującym Fundacji.
2. Rada Fundacji składa się z 3 do 6 członków i jest wybierana na pięcioletnią kadencję. Rada wybiera ze swego grona Przewodniczącego Rady, który kieruje jej pracami.
3. Członków pierwszego składu Rady powołuje Fundator. Następnym członków Rady na miejsce osób, które przestały pełnić tę funkcję lub dla rozszerzenia składu Rady, powołuje swą decyzją Rada.
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach odwołanie członka Rady, i przez to pozbawienie go członkostwa w Radzie, może nastąpić w wyniku uchwały podjętej jednogłośnie przez pozostałych członków Rady Fundacji.
5. Członkostwo w Radzie wygasa na skutek:
  - a. dobrowolnego wystąpienia, zgłoszonego pisemnie do Przewodniczącego Rady,
  - b. utraty praw obywatelskich na skutek skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione z winy umyślnej,
  - c. śmierci członka.
6. Nie można łączyć członkostwa w Radzie z członkostwem w Zarządzie.

§ 12

Do zadań Rady należy w szczególności:

- a. wytyczanie głównych kierunków działalności Fundacji,
- b. nadzór i kontrola nad działalnością Fundacji w szczególności kontrola stanu majątkowego Fundacji,
- c. zatwierdzanie rocznych sprawozdań Zarządu z działalności oraz udzielanie Zarządowi absolutorium,
- d. powoływanie i odwoływanie członków Zarządu w tym Prezesa i Wiceprezesa Zarządu,
- e. podejmowanie decyzji o zmianie statutu Fundacji,
- f. podejmowanie decyzji o połączeniu z inną fundacją lub o likwidacji Fundacji,
- g. podejmowanie decyzji we wszystkich innych sprawach niezastrzeżonych do kompetencji innych organów.

§ 13

1. Rada Fundacji zbiera się co najmniej raz w roku.
2. Radę Fundacji zwołuje Przewodniczący Rady z własnej inicjatywy albo na wniosek Zarządu, zgłoszony na piśmie.
3. Rada Fundacji podejmuje decyzje w formie uchwał – zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego.
4. Posiedzenie Rady może być zwołane w trybie nadzwyczajnym z inicjatywy Zarządu, bądź na pisemny wniosek Przewodniczącego lub przynajmniej dwóch jej członków dla rozpatrzenia sprawy o szczególnym charakterze.

5. Nadzwyczajne posiedzenie Rady winno być zwołane nie później niż w ciągu 14 dni od daty zgłoszenia wniosku.
6. Każdy z członków zwyczajnych Rady dysponuje jednym głosem.
7. Posiedzenia Rady prowadzi Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący.

Zarząd

§ 14

1. Zarząd Fundacji składa się z 3 do 5 osób, w tym Prezesa, powoływanych przez Radę Fundacji na pięcioletnią kadencję.
2. Funkcję członka Zarządu można pełnić przez więcej niż jedną kadencję.
3. Pierwszy skład Zarządu powołuje Fundatorka.
4. Członkostwo w Zarządzie ustaje na skutek:
  - a. złożenia pisemnej rezygnacji na ręce Rady Fundacji,
  - b. utraty praw obywatelskich na skutek skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione z winy umyślnej,
  - c. śmierci członka Zarządu.
5. Zarząd Fundacji w całości lub jej poszczególni członkowie mogą być odwołani przez Radę Fundacji przed upływem kadencji w drodze uchwały podjętej jednomyślnie przez wszystkich członków Rady.

§ 15

1. Zarząd kieruje działalnością Fundacji i reprezentuje ją na zewnątrz.
2. Do kompetencji Zarządu należy:
  - a. kierowanie bieżącą działalnością Fundacji,
  - b. realizacja celów statutowych,
  - c. sporządzanie planów pracy i budżetu,
  - d. sprawowanie zarządu nad majątkiem Fundacji,
  - e. reprezentowanie Fundacji na zewnątrz,
  - f. zatrudnianie pracowników i ustalanie wysokości ich wynagrodzenia,
  - g. składanie wniosku do Rady Fundacji o zmianę statutu,
  - h. wnioskowanie do Rady Fundacji o połączenie i likwidację Fundacji.
3. Zarząd co roku zobowiązany jest przedkładać Radzie Fundacji roczne sprawozdanie z działalności Fundacji.

§ 16

1. Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał.
2. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes, przesyłając informację o terminie pocztą elektroniczną, a w przypadku braku takiej możliwości listem poleconym na co najmniej 3 dni przed planowanym spotkaniem.
3. O posiedzeniu muszą zostać poinformowani wszyscy członkowie Zarządu.

4. Zarząd podejmuje decyzje za pomocą uchwał zwykłą większością osób głosów, przy obecności co najmniej połowy członków organu, jeśli dalsze postanowienia statutu nie stanowią inaczej. W przypadku równego rozłożenia głosów decyduje głos Prezesa Zarządu.

Sposób reprezentacji oraz zaciągania zobowiązań majątkowych

§ 17

1. Reprezentować Fundację na zewnątrz może każdy członek Zarządu samodzielnie.
2. W sprawach majątkowych wymagany jest podpis dwóch członków Zarządu działających łącznie, w tym Prezesa.

Rozdział. V. Postanowienia końcowe

§ 18

Zmian w statucie Fundacji dokonuje Rada Fundacji bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. Zmiany statutu nie mogą dotyczyć celów określonych w akcie założycielskim.

§ 19

1. Fundacja może się połączyć z inną fundacją dla efektywnego realizowania swoich celów.
2. Połączenie z inną fundacją nie może nastąpić, jeżeli w jego wyniku mógłby ulec istotnej zmianie cel Fundacji.
3. W sprawach połączenia z inną fundacją decyzję podejmuje Rada Fundacji, bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania.

§ 20

1. Fundacja ulega likwidacji w razie osiągnięcia celów, dla których została ustawiona lub w razie wyczerpania się jej środków finansowych i majątku.
2. O likwidacji Fundacji Zarząd Fundacji zawiadamia ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego.
3. Decyzję o likwidacji podejmuje Rada Fundacji, bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania.
4. Środki finansowe i majątek pozostały po likwidacji Fundacji mogą zostać przeznaczone mocą uchwały Rady Fundacji na rzecz działających w RP organizacji o zbliżonych celach.

UWAGA: Informacje o zapisach dotyczących odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz o działalności gospodarczej znajdują się w rozdziale IV niniejszej broszury.